

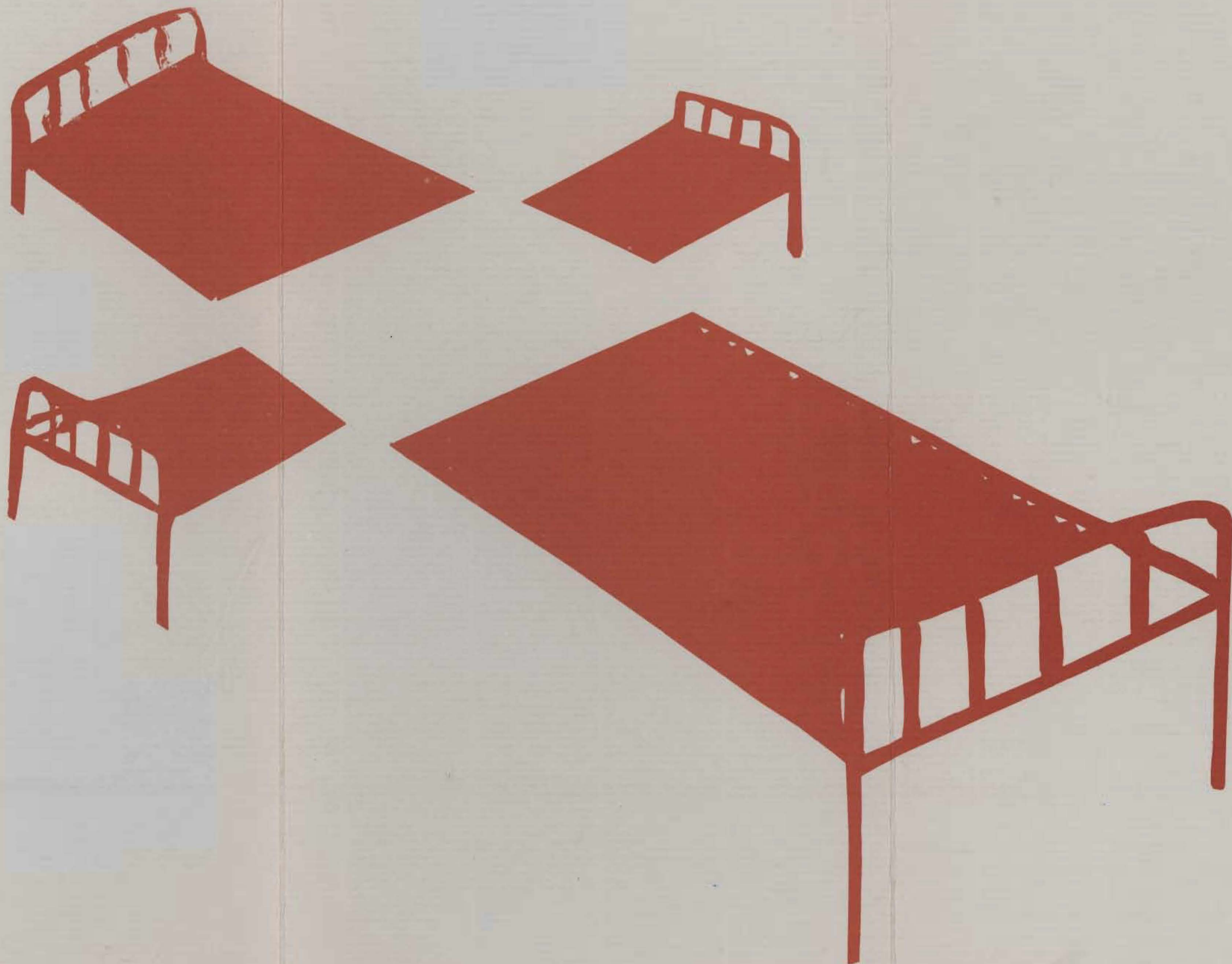
KRZYSZTOF WÓJCICKI POWRÓT ŁAZARZA

TEATR DRAMATYCZNY IM. JERZEGO

PRAPRZEMIENIA 1991

Ze zbiorów
Działu Dokumentacji ZG ZASP

Ze zbiorów
Działu Dokumentacji ZG ZASP

SZANIAWSKIEGO W PŁOCKU

KRZYSZTOF WÓJCICKI POWRÓT ŁAZARZA

Szymonowi Paulickiemu
Autor

REŻYSERIA I OPRAWOWANIE TEKSTU

JACEK ANDRUCKI

SCENOGRAFIA

KRZYSZTOF MAŁACHOWSKI

MUZYKA

BOLESŁAW RAWSKI

ASYSTENT REŻYSERA — SEWERYN MASTYNA

OBSADA

ANNA APOSTOLAKIS — MARIA, SALOME,
Siostrva

BARBARA MISIUN — MŁODA KOBIETA I
SIOSTRVA, DZIEWCZYNNKA I
KELNERKA

KATARZYNA WIELCZOREK — MŁODA KOBIETA II
/adepta/ SIOSTRVA, DZIEWCZYNNKA II
KELNERKA

MARTA WOŹNIAK — MARTA, SIOSTRVA

SEWERYN MASTYNA — ŁAZARZ

JACEK MAKA — PROKURATOR, LEKARZ
MEŻCZYŻNA I, KSIĄDZ

ANDRZEJ PIECYK — AGENT, DZIADZEK
/adepta/ POSTĘPUNKOWY, WARIAT II

DARIUSZ SYCZ — MAŁY, FRYZJER, WARIAT I
/adepta/

CEZARY JAWORSKI — MEŻCZYŻNA II, FUNKCYJNY
INSPIJENT — ALEKSANDRA MAKA
SUFLER — MAŁGORZATA KOŁODZIEJ

16 VI 1991 — 10 premiera sezonu 1990/91 (147)

162

Najpierw musisz być człowiekiem, a dopiero potem możesz być urzędnikiem, robotnikiem, nauczycielem, księdzem, lekarzem. Bo chociaż twój zawód jest ważny, czcigodny, nie może on przerócić twojego człowieczeństwa. Bo chociaż instytucja, w której pracujesz, może być wielka, poważna, święta — nie wolno ci stać się tylko jej narzędziem; trzymając się sztywno jej przepisów, niszczysz ludzi — zamiast im służyć. Żadna z nich nie potrafi zdjąć z ciebie odpowiedzialności za twoje postępowanie jako człowieka.

164

Oburza cię nieuczciwość, to nie rozkładać rąk, ale rąbnij pięścią w stół i zaprotestuj; nie zgadzasz się z tym, co ci mówią, to nie rób ulizanej miny, ale powiedz, co o tym myślisz; widzisz brak szczerości, to nie uśmiechaj się ironicznie, ale wygarnij prosto w oczy komu należy; koledze, kierownikowi, biskupowi. Przypuszczasz, że nie będą zachwyceni i spotkają cię z tego powodu jakieś przykrości? Chyba się nie mylisz. Nie zrobisz tego? Wolno ci. Tylko nazwij taką postawę po imieniu i powiedz sobie, że to jest tchórzostwo, a nie doszukuj się w tym miłości chrześcijańskiej.

166

Spróbuj coś zrobić w życiu. Skoncentruj wszystkie swoje siły na tej sprawie, przyporządkuj jej rytm swoich prywatnych zajęć i odpoczynków. Może ci się uda i nie załamiesz się patrząc, jak twoi koledzy robią pieniądze. Ryzyka nie ma żadnego. Tylko najwyższej przy śmierci wyrzut sumienia, że się i tak nie zaangażował całkowicie.

Spróbuj coś zrobić w życiu niezależnie od tego, ile masz lat. Ryzyka nie ma żadnego. Najwyżej przy śmierci wyrzut sumienia, że zacząłeś za późno.

A jeśli teraz to czytasz i cieszysz się, że jesteś jednym z tych, którym dano znaleźć perłę, którym dano znaleźć skarb — to życzę ci, żebyś wytrzymał do śmierci.

180

Z biegiem lat stajesz się podobny do sztandaru coraz bardziej przez wiatr postrzępionego; do drzewa na rozstajnych drogach powykręcane przez wichry, splekanego na mrozie, zeschłego w upale; do muru postrzelanego. Aż przyjdzie kolejny cios, szarpnięcie, burza, która rzuci cię o ziemię.

Byłe tylko do końca z podniesionym czołem. Byłe tylko jak pochodnia, która oświeca drogę ludziom.

Fragmenty apokryficznej ewangelii

3. Nieszczęśliwy ubogi duchem, albowiem pod ziemią będzie tym, czym jest teraz na ziemi.
5. Błogosławieni, którzy wiedzą, że cierpienie nie jest wieńcem chwały.
6. Nie wystarczy być ostatnim, aby być czasem pierwszym.
8. Błogosławiony, który przebacza innym, i ten, który przebacza samemu sobie.
11. Błogosławieni miłośnicy, albowiem ich szczęście jest w praktykowaniu litości, a nie nadziei na nagrodę.
13. Błogosławieni, którzy cierpią prześladowanie dla słusznej sprawy, albowiem bardziej obchodzi ich sprawiedliwość niż ich ludzki los.
15. Niech zapali się światło lampy, choćby żaden człowiek go nie widział. Bóg je zobaczy.
16. Nie ma przykazania, które nie mogłoby być naruszone, i również te, które głoszą, i te, które głosili prorocy.
18. Czyny ludzi nie zasługują ani na ogień, ani na niebiosy.
20. Jeśli obrazi cię twa prawa ręka, wybać jej; jesteś twym ciałem i jesteś twą duszą, i trudne jest, lub niemożliwe, ustalenie granicy, która je dzieli...
26. Opierać się złu, ale bez zdziwienia i bez złości. Temu, kto uderzy cię w prawy policzek, możesz nadstawić drugi, o ile się nie zlekniejesz.
28. Czynienie dobra twemu wrogowi może być dziełem sprawiedliwości i nie jest trudne; miłowanie go jest zadaniem możliwym dla aniołów, nie dla ludzi.
30. Nie gromadź złota na ziemi, gdyż złoto jest ojcem bezczynności, a ta — smutku i nudy.
31. Myśl, że inni są sprawiedliwi lub takimi będą, a jeżeli tak nie jest, to nie twój błąd.
32. Bóg jest bardziej wspaniałomyślny niż ludzie i będzie ich mierzył inną miarą.
33. Daj psom, co święte, rzuć perły twe przed wieprze; ważne jest, by dawać.
34. Szukaj dla przyjemności szukania, nie znalezienia...

184

Gdyby można było powtórzyć życie. Gdyby można było powtórzyć choć rok, choć miesiąc, choć dzień, choć godzinę. Gdyby można było cofnąć słowo, odwołać czyn.

Mimo to nie staraj się żyć zbyt ostrożnie. Nie zajmuj się zbyt wiele wyplenianiem swych wad. Zrób coś w życiu. Tylko w rozmachu, tylko w takim rozpędzie wygubisz to, co się grzechem, wadą, złem nazywa. Nie będzie na nie czasu. A zresztą wkalkuluj to ryzyko: że ci nie wyjdzie tu i tam, że nawet kogoś potrącisz, zahaczysz. Bo to będzie niewspółmierne do dobra, które realizujesz; wynagrodzisz nim wszystkie tamte niedociągnięcia.

204

Tam nie będą się ciebie pytać, czy byłeś ochrzczony, czy nosiłeś sutannę albo habit, golf albo krawat, czy miałeś tytuł majstra albo doktora, czy miałeś powierzzone sobie klucze państwa czy mieszkania. Tam będą się ciebie pytać, czy byłeś człowiekiem.

Ks. Mieczysław Maliński
NASZ CHŁEB POWSZEDNI

39. To drzwi wybierają, nie człowiek.

41. Niczego nie buduje się na opoce, wszystko na piasku, ale naszym obowiązkiem jest budować, jakby piasek był opoką.

Jorge Luis Borges
Pochwała cienia

Państwowy Instytut Wydawniczy

Nie ma piękna - jeśli w nim leży krzywda człowieka. Nie ma prawdy, która na tę krzywdę zezwala. Nie ma dobra, które te krzywdę pomija.

Tadeusz Borowski

"Łazarz: Powrócę...powrócę...kiedy zrozumiecie, że karę...za wasze życie jest...wasze życie. Przepraszam. Powrócę...przyjdę w dzień albo w nocy, latem albo zimą, wiosną lub jesienią. Powrócę, gdy przywołacie mnie, gdy usłyszycie moje imię, kiedy prawdę będę wam potrzebny...Pamiętajcie, żeby pokonać śmierć wystarczy tylko umrzeć."

Krzysztof Wójcicki
"POWRÓT ŁAZARZA" s.53

Dziękujemy sponsorowi
ELŻBIECIE POPCZUK
prezesowi firmy
EL-MERIT
produkującej prefabrykaty
betonowe
Płock, Kostrogaj 14b

opracowanie graficzne - Krzysztof Małachowski
druk i skład: AGPRESS & PCgraf, Płock tel. 283-45

KRZYSZTOF WÓJCICKI urodził się w 1955 r. Jest absolwentem filologii polskiej i teatrologii w Uniwersytecie Gdańskim. Debiutował na łamach "Teatru" jeszcze w czasie studiów. W latach 1978-1981 był recenzentem teatralnym gdańskiego tygodnika "Czas". Od 1979 roku był kierownikiem literackim Teatru Dramatycznego w Gdyni. Od 1991 r. jest Dyrektorem Naczelnym i Artystycznym tego teatru, który działa pod nazwą Teatru Miejskiego.

Autor dwu monodramów ("Apasjonata" - o Stanisławie Przybyszewskiej i "Pod szklanym kloszem" - o Sylwii Plath) oraz adaptacji scenicznych ("Wiatr od morza" Żeromskiego i "Brytan Bryś" Fredry).

W 1985 r. napisał tragicomedię z okresu stanu wojennego pt. "Bałwan", która znalazła się w repertuarze Teatru Dramatycznego, jednak zatrzymała ją cenzura. W 1986 r. powstał dramat "Wolność dla Barabasza" (prapremiera w Teatrze Wybrzeże w 1988 r.), za którą Wójcicki otrzymał nagrodę Funduszu Rozwoju Literatury oraz stypendium twórcze Ministerstwa Kultury i Sztuki. Rok później powstała sztuka o Brunonie Schulzu pt. "Księga Bałwuchwalcza" (druk "Dialog" nr 7, 1989). Jej prapremiera odbędzie się w bieżącym sezonie w Teatrze im. Horzycy w Toruniu. Jest autorem licznych artykułów z dziedziny historii i teorii teatru. W 1989 r. otrzymał nagrodę artystyczną Gdańskiego Towarzystwa Przyjaciół Sztuki za książkę pt. "Rozmowy z Mokwą".

"Powrót Łazarza" powstał w 1990 r. jako kolejna sztuka będąca wyrazem fascynacji Biblią. Jest próbą uwspółcześnienia mitu o człowieku, który został przywrócony do życia. Wykorzystując przypowieść biblijną, próbuje określić "bohatera naszych czasów".

Po latach powie Bóg do ateisty,
dziękuję ci - że nie uwierzyłeś w to
wszystko, co ci o mnie
naopowiadali.

Na procesach przyznawały się
czarownice do obcowania z
diabłem. Krew w nas się burzy! Jak
można było je do tego zmusić,
przecież diabeł nie ma! Ale głos
rozsądku w nas woła: "Nieprawda,
nieprawda, nieprawda!" Diabeł
istnieje, był właśnie inkwizytorem.

Pamiętajcie o tym, że jeśli diabeł chce
kogoś kopnąć, nie uczyni tego
nigdy swym końskim kopytem, lecz
swą ludzką nogą.

Wszystko należy poświęcić
człowiekowi. Tylko nie innych ludzi.

Bogu co boskie, cesarzowi co cesarskie.
A co ludziom?

Na konfrontacji trup nie rozpoznał
mordercy.

Konstytucja państwa powinna być taka,
by nie naruszała konstytucji
obywatela.

Pion z poziomem mają z sobą krzyż.

Historia smutna z optymistyczną
pointą: Było ich czterech. Każdy
miał ostatnią deskę ratunku.
Wszystkie cztery starczyły ledwie na
jedną trumnę. Którą sprzedali.

Komu poślubić wolność, żeby była
płodną?

Niełatwo jest żyć po śmierci. Czasem
trzeba na to stracić całe życie.

Gdyby Bóg nas znowu nagich wpuścił
do raju, na pewno uderzyłaby dziś
tam nasza nagość niemodnym już
fasonem.

Już sam znak paragrafu wygląda jak
narzędzie tortury.

Litera prawa powinna być włączona do
alfabetu.

W piekle diabeł jest postacią pozytywną.
Stosy nie rozświetlają ciemności.

Na początku było Słowo - a na końcu
Frazes.

Pogódźcie się! Niech teologowie
rozmyślają nad tajemnicą "bytu, co
określa świadomość".

Czasem mnie kusi, by uwierzyć w Boga.

Bezmyślność zabija. Innych.

Nie każda noc kończy się świtem.

Niektórzy ludzie patrzą przez własne
oczy jak przez judasze.

Stanisław Jerzy Lec
AFORYZMY • FRASZKI

Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego w Płocku
09-400 Płock, ul. Nowy Rynek 11, tel. 260-71, 248-40
Dyrektor Naczelny i Artystyczny: Marek Mokrowiecki
Kierownik Literacki: Bohdan Urbankowski